

Til

Rektor
h e r

Dato: 25. februar 2004

Journalnr: AU-2003-601-00

Reference: PBM

Direkte tlf: 8942 1142

E-post: pmm@adm.au.dk

Afsenders CVR-nr:

41-82-66-14

Vedr.: Klage over manglende adgang til videnskabelig dokumentation

Ved skrivelse af 5. oktober 2003 har ph.d.-stipendiat Pia Vedel Ankersen, Institut for Statskundskab, henvendt sig til Aarhus Universitets Praksisudvalg med en klage over manglende adgang til den dokumentation, som professor, dr.phil. Helmuth Nyborg, Psykologisk Institut, påberåber sig til støtte for forskningsresultater offentliggjort i kapitel 10 i bogen *The Scientific Study of General Intelligence: Tribute to Arthur R. Jensen* (ed. Helmuth Nyborg) udgivet i 2003.

I den forbindelse bemærkes, at Praksisudvalget er et internt, rådgivende udvalg på Aarhus Universitet med den opgave at behandle »sager vedrørende eventuelle brud på god videnskabelig praksis i forbindelse med forskning ved Aarhus Universitet« i henhold til »Aarhus Universitets regler af 29. juni 2000 til sikring af god videnskabelig praksis«. Udvalget har ingen selvstændig afgørelseskompetence, men afgiver i påkommende tilfælde alene en *begrundet stillingtagen*, som afgives til universitetets rektor og sendes til sagens parter.

Klagen samt efterfølgende indlæg fra klageren har været forelagt Helmuth Nyborg, lige som klageren har haft lejlighed til at forholde sig til Helmuth Nyborgs anbringender i sagen.

Klagen har herefter været behandlet i Praksisudvalget på møder den 29. oktober 2003, den 29. januar 2004, den 18. februar 2004 og den 23. februar 2004. Det bemærkes, at professor Jens Mammen, som er institutleder ved Psykologisk Institut og medlem af Praksisudvalget, har erklæret sig inhabil i sagen og derfor ikke har deltaget i dens behandling.

Pia Vedel Ankersen klager nærmere bestemt over, at Helmuth Nyborg til støtte for sine fremlagte resultater i ovennævnte bog angiver to referencer, der ikke er offentliggjort, og som klageren anfører heller ikke at have kunnet få adgang til ved henvendelse til Nyborg. Det drejer sig om:

- Nyborg, H. (2001). Early sex differences in general and specific intelligence: Pitting biological against chronological age. Paper

Aarhus Universitet
Bygning 431
Nordre Ringgade 1
8000 Århus C
Tlf: 8942 1111
Fax: 8619 7029
E-post: led@au.dk
Web: www.au.dk/led

presented at the Second Annual Conference for Intelligence Research (ISIR). Cleveland, OH, December 6-8th.

- Nyborg, H. (2003). Sex-related differences in general intelligence, g, and group factors: A representative hierarchical orthogonal Schmid-Leiman rotation type factor analytic study (submitted).

Der er ifølge de pågældende referencer tale om (1) et *paper* (congress paper), som er "presented" ved en international konference, og (2) en *artikel*, der er anført som "submitted" til et tidsskrift.

Om problematikken generelt bemærkes:

Udvalget finder det ikke i overensstemmelse med god videnskabelig praksis, dersom specifikke skriftlige referencer/kilder, der i publicerede videnskabelige arbejder anføres som faktisk dokumentation eller støtte for fremlagte resultater, ikke er eller snarest gøres tilgængelige med henblik på efterprøvelse af grundlaget for de pågældende resultater eller konklusioner. Dette gælder også, selv om en sådan reference angives som (blot) et *paper* og dermed ofte i formen vil have et noget "løst" og foreløbigt præg.

I særdeleshed vil det efter udvalgets vurdering ikke være i overensstemmelse med god forskningsskik i *noget* videnskabsgren, om forfatteren til et sådant paper, der af forfatteren selv er anført som reference/kilde i et publiceret videnskabeligt værk, afviser en begæring fra en anden videnskabsmand (m/k) om udlevering af kopi af dette paper, dersom det ikke i øvrigt er alment tilgængeligt eller kan påregnes at blive det inden for en kortere tidshorison. Det vil efter udvalgets vurdering i et sådant tilfælde være utilstrækkeligt blot at henvise til et *abstract* trykt i "proceedings" fra den pågældende konference.

Tilsvarende er det efter udvalgets vurdering ikke i overensstemmelse med god forskningsskik i et publiceret forskningsarbejde at anføre en af forskeren selv forfattet referenceartikel som "submitted", hvis artiklen endnu ikke er indsendt til en udgiver med henblik på offentliggørelse – eller i hvert fald foreligger i fuldt færdigbearbejdet og publiceringsklar form og umiddelbart derefter indsendes.

I relation til den konkrete klage bemærkes:

(1)

Det omhandlede *paper* (Nyborg 2001) er efter det oplyste grundlaget for Helmuth Nyborgs indlæg på en konference afholdt i 2001. Ifølge Helmuth Nyborg er der tale om et ikke-publiceringsklart paper («et kongresindlæg, som først skal sammenskrives»).

Det pågældende paper og de heri formodningsvis indeholdte analyser har desuagtet dannet grundlag for Nyborgs præsentation af forskningsresultater såvel i et kvalificeret og kritisk videnskabeligt forum som over for den brede offentlighed (i medierne). Begge steder er der hermed skabt en berettiget forventning om, at de pågældende udmeldinger – når de præsenteres som fakta og ikke blot som teser eller muligheder – er eller vil blive verificeret efter anerkendte videnskabelige normer og metoder, hvilket ikke mindst forudsætter en tilgængeliggørelse af alle relevante data og ”mellemregninger”. Det vil normalt ske i form af publicering.

Heri er Helmuth Nyborg såvidt ses ganske enig. Over for udvalget (samt over for klageren såvel som i den offentlige debat) har han således givet udtryk for, at han »naturligvis vil publicere alle relevante oplysninger i forbindelse med en udførlig redegørelse for de komplicerede statistiske procedurer«. Dette er blot på den omhandlede bogs udgivelsestidspunkt – ca. to år efter Nyborgs fremlæggelse af sine resultater på konferencen og i medierne – endnu ikke sket.

Medens der – naturligvis – ikke kan opstilles noget almindeligt krav om, at personlige forelæsningsnotater, talepapirer og lignende, som danner basis for en mundtlig præsentation og diskussion, efterfølgende og uden yderligere bearbejdning skal udleveres på tryk, så forholder det sig efter udvalgets opfattelse anderledes, når forfatteren af et sådant paper selv anvender dette som egentlig reference i et senere publiceret videnskabeligt arbejde, og indholdet ikke siden – eventuelt i en mere gennemarbejdet (”publiceringsklar”) form – er blevet offentliggjort.

Helmuth Nyborg afviser at have nægtet klageren adgang til relevant materiale og henviser bl.a. til, at han *dels* i en e-mail af 24. januar 2002 lover »snarest [at] skrive et publicerbart manuskript sammen, så mine tabeller kan forstås af alle«, og *dels* den 22. august 2002 sender hende det da netop færdiggjorte manuskript til kapitel 10 i bogen. Til det første er at sige, at manuskriptet som nævnt endnu ca. to år senere ikke er blevet sammenkrevet i en form, som er blevet antaget til publicering i et fagtidsskrift, og til det sidste er at sige, at bogens kapitel 10 ikke kan antages at træde i stedet for det efterlyste conferencepaper, da kapitlet anvender netop dette paper som reference.

Der er imidlertid ingen grund til at betvivle Helmuth Nyborgs oplysning om, at han løbende har arbejdet på at færdiggøre et publiceringsklart manuskript med de efterlyste analyser og dokumentationer og dermed hele tiden har haft til hensigt på et tidspunkt at fremlægge det påberåbte baggrundsmateriale.

Sammenfattende er det udvalgets vurdering af ovenstående klagepunkt, at Helmuth Nyborg ikke har handlet i overensstemmelse med god forskningsskik

ved som en væsentlig del af dokumentationen for et forskningsresultat fremlagt i et offentliggjort videnskabeligt værk at have henvist til et af ham selv ca. 2 år tidligere forfattet paper (congress paper), som ikke forud for bogudgivelsen eller snarest derefter er gjort offentligt tilgængeligt via publicering, og som ej heller på forespørgsel kan fås udleveret.

At anden international peer-reviewet litteratur ifølge Nyborg danner fuldt tilstrækkeligt grundlag for hans fremlagte konklusioner, kan ikke anses for afgørende, da Nyborg ikke nøjes med at basere sine udmeldinger herpå, men henviser til egne ikke-offentliggjorte analyser. Det ændrer heller intet i udvalgets ovenstående vurdering, at Nyborgs analyser tidligere har været præsenteret offentligt i et internationalt kongresforum.

Udvalget har ikke taget stilling til *det faglige indhold* af Helmuth Nyborgs forskning, hvilket heller ikke er omfattet af klagen.

(2)

Vedrørende den omhandlede *artikel* (Nyborg 2003) er det ubestridt, at den rent faktisk ikke som anført af Nyborg var "submitted" til et fagtidskrift på tidspunktet for udgivelsen af den bog, hvori artiklen anføres som reference. Dette forhold – som ikke er i overensstemmelse med god forskningsskik – har Nyborg erkendt som en fejl og beklaget over for udvalget.

Udvalget har i den forbindelse noteret sig, at den efter alt at dømme mest centrale del af den anførte referenceartikel (Nyborg 2003), nemlig den del som indeholder de i bogen påberåbte analyser af den påståede kønsforskel i g, senere i 2003 er indsendt til et fagtidskrift, hvis redaktør har ønsket yderligere forkortelse af artiklen, hvorefter den forventeligt vil blive trykt. Nyborg har i januar 2004 sendt Praksisudvalget en kopi af den forkortede artikel.

Navnlig på grund af den forsinkede færdiggørelse og indlevering af artiklen foreligger denne ikke offentligt tilgængelig så betids, som klageren og andre måtte kunne påregne på grundlag af angivelsen af referencen som "submitted". På baggrund af Nyborgs beklagelse af den fejlagtige angivelse heraf, og idet offentliggørelsen af artiklen nu forudsættes at ville finde sted uden yderligere forsinkelse, giver dette ikke i sig selv udvalget anledning til andre og flere bemærkninger end de allerede anførte.

På udvalgets vegne

Palle Bo Madsen
formand